

CAHIER 1
januari 2017

Samenhuizen

Samenhuizen

CAHIER 1
januari 2017

Luc Lampaert
Stefaan Vermeulen

- 3** Inleiding
- 4** Korte kroniek
- 5** Proeftuin in het kader van de zesde staatshervorming
- 6** Ik woon hier graag, vlak bij Manneken Pis
- 8** Dit is mijn laatste kans om alleen te wonen
- 10** Dit is het tegengestelde van de anonimiteit van de grootstad
- 12** In ons draaiboek staat alles wat wij moeten doen
- 13** Ik moet alles opnieuw leren
- 14** Samenhuizen is 'samen een thuis hebben'
- 16** Ik heb een nieuwe kans gekregen in mijn leven
- 18** We willen mensen perspectief geven
- 19** Ik snoep nog altijd bonbons Napoleon
- 20** Samenhuizen is samen overleggen
- 22** Als ik graag rust wil, wordt dat echt gerespecteerd
- 24** We leren veel in dit project
- 25** Voor mij is inclusie het belangrijkste
- 26** Kompanie@home
- 28** Wie kan er in Samenhuizen komen wonen?
- 29** De zoektocht naar geschikte kandidaten
- 30** J'existe – Ik besta
- 32** Participatie en solidariteit zijn mooie woorden
- 35** We hielden altijd het einddoel voor ogen

inleiding

Luc Lampaert
medewerker collectieve woonvormen
Kenniscentrum WWZ

Samenhuizen is een gemeenschappelijk woon- en zorgproject in hartje Brussel, niet ver van de Grote Markt. Er wonen zeventien mensen in acht appartementen en vier studio's. Naast enkele jongeren en senioren, wonen er ook volwassenen met het syndroom van Korsakov (geheugenstoornis), een verstandelijke beperking of een psychiatrische problematiek.

De kern van Samenhuizen is het gemeenschappelijke, het samenwonen. Omdat veel mensen het alleen niet redden. 'Uit noodzaak', hoor je keer op keer. Omdat mensen met een beperking niet zomaar ergens terecht kunnen. Omdat er een grote nood is aan huisvesting en begeleiding voor personen met soms specifieke noden. Omdat mensen gewoon ergens willen kunnen wonen, zonder zich altijd patiënt te moeten voelen.

Eind 2015 verhuisden de eerste bewoners naar hun nieuwe woning. In de lichte chaos van verhuisdozen en nieuwe begeleiders werd alles in goede banen geleid en werden de kleine hindernissen die bij de start van zo'n project horen, snel verholpen. Op korte tijd slaagden de bewoners erin om van hun nieuwe woning een thuis te maken. Anderhalf jaar later zijn alle appartementen bewoond.

In de periode voor en na de verhuis werden drie bewoners gevolgd met een camera. De film registreert hun verwachtingen en twijfels vooraf, de kennismaking en ontdekking van hun nieuwe woonomgeving, en na de verhuis hoe ze hun dagelijks leven in hun nieuwe woning inrichten. Een korte vervolgdokumentaire toont het dagelijks leven in Samenhuizen, en de onderlinge interactie tussen de bewoners. Dit cahier vertelt het verhaal van de bewoners en hoe Samenhuizen voor hen een nieuwe levensfase inluidt.

Aan dit woonproject ging vijf jaar voorbereiding vooraf. Zonder de samenwerking tussen verschillende organisaties en partners zou Samenhuizen niet bestaan en zou het ook niet kunnen overleven. Hun rol en inbreng komen in dit cahier aan bod.

Dit is het eerste cahier van Kenniscentrum WWZ, de nieuwe fusieorganisatie van Het Kenniscentrum Woonzorg Brussel, de Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad en vzw Het Punt - Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel. Elk cahier wil het thema wonen, welzijn en zorg concreet in beeld brengen, door nieuwe projecten, inspirerende woonvormen of vernieuwende samenwerkingen voor te stellen.

korte kroniek

Korte kroniek

- Parochiegemeenschap Goede Bijstand is sinds 20 jaar eigenaar van de Sint-Jorissite aan de Cellebroerstraat. In 2011 kwam een deel van het oude broederhuis, gelegen naast de basisschool, vrij voor bewoning.
- De parochie en het Kenniscentrum Woonzorg Brussel onderzochten samen de noden en behoeften van kwetsbare bewoners, en wat een mogelijk antwoord daarop kon zijn. Zo ontstond het concept van Samenhuizen voor ouderen, mensen met het syndroom van Korsakov, en mensen met en zonder een beperking.
- Het project omvat vier studio's, acht appartementen met een, twee of drie kamers, en een aantal gemeenschappelijke ruimten die ook openstaan voor de buurt.
- De bouwaanvraag werd in oktober 2011 ingediend en in maart 2013 afgeleverd.
- De renovatie startte in september 2013. De betonnen structuur uit 1963 werd tot op het geraamte gestript en het gebouw werd volledig gerenoveerd. Er is een ruime lift en het gebouw is overal toegankelijk voor mensen in een rolstoel.

- Om de verbouwing te financieren, verkocht de parochie een ander eigendom en ging ze ook een lening aan. Die wordt afbetaald met de huuropbrengst van bewoners en organisaties.
- Verschillende aannemers liepen vertraging op, zodat de start van het project moest worden uitgesteld. Deze derving aan inkomsten uit verhuur bemoeilijkte de financiering van het project.
- In november 2015 was de renovatie klaar, in december namen de eerste bewoners hun intrek.
- De woningen werden in mandaat gegeven aan het Sociaal Verhuurkantoor Baita. De begeleidingsdiensten mogen de bewoners aanbrengen. Die krijgen een huurcontract via het sociaal verhuurkantoor.
- Begeleidingsdiensten De Lork vzw en De Lariks vzw waren van in het begin betrokken bij het project. De Lork heeft in een van de appartementen een kantoor voor de begeleiding. Zij voorzien een 24/7 permanentie met een individueel ondersteuningsplan voor iedere cliënt uit de bijzondere doelgroepen. Voor de senioren bieden zij nachtpermanentie.
- Voor de cliënten psychiatrie en syndroom van Korsakov is er crisisopvang in UPC Sint-Kamillus.
- Eén appartement is voorbehouden voor personen in een nood- of crisissituatie.
- De bewoners kunnen voor dagelijkse activiteiten een beroep doen op thuiszorgdiensten en op de aanvullende thuiszorgdienst van Kompanie@home, een sociaal-economieproject van vzw De Overmolen.
- Zowel de parochie als De Lork hebben vrijwilligers die zich engageren in dit project.

Proeftuin in het kader van de zesde staatshervorming

Sinds de zesde staatshervorming vallen de Initiatieven Beschut Wonen (IBW) en de Psychiatrische Verzorgingstehuizen (PVT) onder de bevoegdheid van de Vlaamse Overheid. Met de proeftuin 'woonzorg in de geestelijke gezondheidszorg' creëerde de Vlaamse Overheid een regelruwe context om ervaring op te doen met flexibele woonvormen voor chronisch psychiatrische patiënten. Deze ambitie sluit aan bij de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg voor volwassenen. De Lork vzw diende het project Samenhuizen in als proeftuin voor zorgvragers uit de geestelijke gezondheid en mensen met een beperking. Eind 2015 werden zij erkend.

Het doel van de proeftuinen is zorg en ondersteuning te bieden aan personen met een ernstige en langdurige psychiatrische problematiek, vanuit een herstelgerichte visie op zorg. De levenskwaliteit van de persoon staat voorop. De autonomie en de zelfregie van de zorggebruiker en zijn omgeving staan centraal. De projecten beogen de grootst mogelijke sociale inclusie van de patiënt in zijn buurt. Zowel de dagbesteding als de noodzakelijke ondersteuning houden hier rekening mee.

Minister Jo Vandeuren verwoordde de essentie als volgt: "Deze initiatieven voorzien in een aangepaste woonomgeving en zorg op maat voor een groep maatschappelijk zeer kwetsbare personen. De bewoners worden maximaal betrokken, en er wordt van meet af aan samengewerkt met de mantelzorgers. Bovendien worden de projecten zo goed als mogelijk in de buurt geïntegreerd."

Dirk (32 jaar) woonde het grootste deel van zijn leven bij zijn ouders in Meise. Eind 2015 ging hij voor de eerste keer in zijn leven zelfstandig wonen.

Ik woon hier graag, vlak bij Manneken Pis

“Voor ik naar hier verhuisde, woonde ik in Sint-Gillis in een woonproject van De Lork voor mensen met een beperking. Ik heb daar een jaar of vijf gewoond, samen met 32 mensen, verdeeld in drie leefgroepen. Ik vond het daar nogal druk. Elke groep woonde op een verdieping en had verschillende begeleiders. Toen ze me vertelden dat ik hier kon komen wonen, zag ik dat wel zitten. Want hier is het rustiger. Soms mis ik de groep wel, maar hier heb ik ook veel vrienden. Petra kende ik al van in Bierbeek en Pascal van in het atelier. De andere mensen kende ik niet, maar nu wel.

De Lork neemt mensen op met een niet al te zware problematiek. Het is de bedoeling dat wij zoveel mogelijk zelfstandig zijn. Zes mensen krijgen begeleiding van De Lork. Die begeleiding is verschillend per persoon. De begeleiders werken in ploegendienst: Carlos, Sharon, Flo, Jen, Fien, Jasper, Noëlla, Jana, Sarah V en Sarah D, Elisa, plus drie mensen die om beurten 's nachts komen. Er is altijd iemand hier, 24 uur op 24. Fien is mijn tutor. Met haar maak ik alle afspraken en de andere begeleiders volgen dat mee op.

Ik kan altijd een beroep doen op de begeleiders. Ik heb soms hulp nodig om mijn was te doen. Voor mijn papieren zorgt mijn mama vooral. Naar buiten gaan, doe ik

altijd met een begeleider, zeker als ik de weg niet ken. En ze helpen mij om een beetje structuur in mijn dag te brengen en mijn afspraken niet te vergeten. Ik weet graag op voorhand hoe mijn dag eruitziet. Als ze bijvoorbeeld een uur op voorhand komen zeggen dat ik ergens moet zijn, vind ik dat moeilijk. Dan word ik zenuwachtig.

Ik ga elk weekend naar huis, van vrijdagavond tot maandagochtend. In de week woon ik hier en ga ik vaak naar het atelier aan het Anneessensplein. Op maandag maken we kaarsen, op donderdag bakken we, er is ook een atelier informatica. Daar ben ik goed in. Ik heb vroeger een opleiding gevolgd bij Intec-Brussel en daarna nog een jaar dagschool om te leren programmeren in Java. Excel heb ik uit boeken geleerd. Ik zit veel aan de computer en speel meestal spelletjes zoals Starcraft of World of Warcraft. Ik help ook andere bewoners zoals Petra met haar computer of Pia met haar tablet. Als er iets scheelt, zoek ik dat uit. Of om bijvoorbeeld een bijlage bij haar e-mail toe te voegen. Ik werk als vrijwilliger bij het Europees Platform voor Sociale Rehabilitatie (EPR). Zij geven advies aan organisaties die met mensen met een beperking werken, organiseren cursussen of doen een doorlichting om hun werking te verbeteren. Op het einde reiken zij een certificaat uit en ik maak die op de computer.

Vanavond kook ik samen met Fien, en straks komen de andere bewoners van De Lork naar hier om te eten. Op het menu stond puree met zalm, maar het zijn scampi geworden. Morgen kookt iemand anders en dan eten we daar. Ons ontbijt en onze lunch moeten we zelf regelen. Als ik naar de winkel ga, koop ik ineens genoeg voor een week. Ik kies zelf wat ik koop. Fien helpt dan om alles te dragen, en ook om te betalen. Het is wel mijn geld - dat krijg ik van mijn ouders - maar ik ben niet zo goed in rekenen. Iedereen heeft een ander budget, daar moet je rekening mee houden. Zo heeft Antonio het soms moeilijk met zijn budget en dus mag hij niet altijd alles zelf kiezen.

Ik speel met mijn mama toneel bij theater Ipso Facto in Zemst. We repeteren in het weekend, maar de periode voor een première zijn er extra repetities. Voor de generale repetitie ben ik drie weken thuisgebleven om naar alle repetities te gaan.

Ik woon hier graag, in het centrum van de stad, vlak bij Manneken Pis. Ik heb mijn appartement zelf ingericht met mijn papa en mijn nonkel. Het was hier leeg. Er was wel verwarming, een badkamer en een keuken, maar voor de meubels heb ik zelf gezorgd. Die kaders heb ik gekocht in de Marollen, voor één euro per kader. Mijn papa helpt hier in de moestuin. Ze moesten eerst onderzoeken of de bodem wel geschikt was om groenten te mogen eten, maar dat blijkt in orde. We hebben ook kippen.

Ik vind het heel plezant bij Samenhuizen omdat je tussen andere mensen woont. Ik woon liever hier dan in Sint-Gillis. Daar was alles afgesloten en mocht je nooit buiten. Hier is het meer open. Op dit moment heb ik geen badge om alleen buiten te mogen, maar binnenkort waarschijnlijk wel. Dan kan ik eens naar de winkel, of iets gaan eten, of met mijn begeleider op uitstap. Soms ga ik op woensdag naar de nachtwinkel, dan gaat er een begeleider mee. Dan koop ik een cola of zo.”

Petra (32 jaar) woonde 16 jaar in de psychiatrische instelling Sint-Kamillus in Bierbeek. Eind 2015 verhuisde zij naar het project Samenhuizen in Brussel. We praten met elkaar in het appartement van Dirk.

Dit is mijn laatste kans om alleen te wonen

“Ik ken Dirk van in Bierbeek. Die was daar toen een paar maanden. Dirk is een tijdje mijn liefde geweest, maar nu niet meer. Wij zijn nog altijd goede vrienden. Als ik aan Dirk vraag om iets op mijn pc te zetten, doet hij dat altijd. Of liedjes op mijn mp3-speler. Martine ken ik ook goed. Wij komen heel goed overeen.

Je mag nu niet in mijn studio omdat het daar een grote puinhoop is. Ik ga dat woensdag opruimen met de hulp van iemand van Kompanie@home. Ik ben zoveel rommel al gewoon sinds ik klein was, maar ik heb vandaag toch beslist om de vuilzakken uit mijn studio te halen. Anders kan er misschien een ongeluk gebeuren, want ik kan mezelf niet altijd onder controle houden. In die vuilzakken zitten blikjes en dan heb ik de neiging om mij te snijden. Dat deed ik vroeger in Bierbeek, maar ik probeer dat niet meer te doen. Daarom is het beter dat die vuilzakken weg zijn. Ik praat daar soms over met dokter Greet, de psychiater in Bierbeek. Ik krijg medicatie, maar daar was iets mis mee. Ik begon overal tegen de stampen. Daarom ruim ik nu op, om ongelukken te vermijden. Ik heb daarnet een bord laten vallen, omdat het te warm was. De begeleider heeft die scherven meteen opgekuist

voor mij. Ik had in Bierbeek een vriendin die in haar polsen sneed. Ik zag haar altijd met windels en dat vond ik niet tof. Het is ondertussen al een paar maanden geleden dat ik me nog gesneden heb.

Voor ik naar Bierbeek verhuisde, woonde ik thuis bij mijn papa en mijn zus. Maar dat liep niet goed. Mijn zus kreeg constant slaag van mij. Sindsdien heb ik mijn zus niet meer gezien. Mijn mama ken ik niet. Die heeft mij in de steek gelaten toen ik twee jaar was. Mijn grootmoeder heeft mij opgevoed. Mijn mama wou dat ik op internaat ging, maar mijn papa wilde dat niet. Ik heb ook een stiefbroer, maar die heb ik nooit gezien.

Ik heb een tijd een vriendje gehad in Turnhout, maar dat is misgelopen toen hij iemand anders had leren kennen. Ik heb hem pas gedumpt. Ik had hem een brief geschreven, maar dat heeft niks uitgehaald. Hij wilde niet meer aan de telefoon komen, niet meer met mij praten en was kwaad. Dat moet je erbij nemen, hé. Ander en beter.

Toen ik in Bierbeek woonde, heb ik jaren vol ongeduld gewacht op een nieuwe plaats waar ik kon wonen met

ondersteuning. Toen hebben ze deze plaats voor mij gevonden. Ik ben blij dat ik mocht verhuizen, want hier is het veel meer open. Ik woon hier graag. In Bierbeek zit je wat opgesloten, al wil ik soms wel terug naar mijn kameraden en begeleider. Ik was toen bevriend met Tania, die ook in de documentaire voorkomt. Maar zij is daar niet meer. Ik weet niet waar die zit en ze heeft een ander telefoonnummer. Misschien moet ik dat eens opvragen in Bierbeek, maar ik weet niet of ze dat mogen doorgeven.

Hier heb je meer vrijheid. Ik ga bijna elke dag de stad in of naar de winkel. Ik mag elke dag een half uur alleen buiten. Dan krijg ik twee euro - dat vind ik trouwens veel te weinig. Ik ben verzot op ice-tea. Vandaag heb ik iets gedaan dat niet mocht, ik ben stout geweest (lacht). Ik heb een biertje gedronken! Ik mag morgen wel buiten, maar dan krijg ik geen zakgeld. En als ik te laat binnen ben, krijg ik de dag nadien tien minuten minder tijd buiten. In Bierbeek overtrad ik vaak de regels. Ik mocht daar niet roken, maar deed dat toch. Hier mag ik wel roken: twee gewone en vijf elektronische sigaretten per dag. Ik moet dat aan de begeleider vragen en ik moet altijd mijn aansteker afgeven.

Elke bewoner heeft hier een tutor. Die maken samen de afspraken en dat wordt dan opgevolgd door de begeleiders van dienst. Mijn tutor is Sharon. Als wij samen boodschappen doen, kiest zij meestal wat we kopen. Want ik volg een dieet om af te vallen, maar dat lukt niet, want ik eet te veel. Mijn papieren in orde maken doet mijn bewindvoerder. Ik kan moeilijk lezen en schrijven,

en rekenen lukt helemaal niet. Ik ga ook naar het atelier. Maandag doe ik ambachten zoals kaarsen maken. In de namiddag doen we sport, vooral voetbal en fitness. Soms is er een film. Dinsdagvoormiddag heb ik relaxatie en daarna gaan we naar de markt. Ik ga soms naar het dagcentrum. Vrijdagvoormiddag ben ik thuis en in de namiddag gaan we wandelen.

Ik vind het heel plezant bij Samenhuizen. Wij zijn allemaal vrienden bij elkaar, in één huis, met mensen van De Lork en andere mensen. Dit is mijn laatste kans om alleen te wonen, ik ga dus zeker mijn best doen. Want ik heb afgesproken dat, als het hier niet lukt, ik definitief terug ga naar Bierbeek en dat wil ik niet. Maar als ik het eventjes moeilijk heb, mag ik daar altijd terug naartoe. Ik woon hier doodgraag. Ik wil hier nooit meer weg.”

Dit is het tegengestelde van de anonimiteit van de grootstad

Thomas (27 jaar) woont al meer dan een jaar in Samenhuizen. Sinds ze trouwden, trok Linde (26 jaar) bij hem in. Thomas is doctoraatstudent economie, Linde is advocate.

Thomas: “Wij komen allebei uit West-Vlaanderen, maar ik woon al 4 jaar in Brussel. Eerst deelde ik een appartement met enkele leeftijdgenoten. De manier van samenwonen hier is echter heel anders. Iedereen heeft zijn eigen woning in een groter geheel. Dat je hier met heel verschillende mensen samenwoont, spreekt me erg aan. In het normale leven zou ik niet meteen contact hebben met mensen uit de psychiatrie.”

Linde: “Hier staat het goed nabuurschap centraal, het contact met de andere bewoners. Het is niet de bedoeling dat wij mensen gaan helpen omdat ze een beperking hebben. Je maakt gewoon deel uit van elkaars leven. Integratie moet niks speciaal zijn.”

Thomas: “Wij zijn geen hulpverleners, wij zijn gewoon burens. Ik vind het erg fijn dat wij iets kunnen bijdragen, zonder veel speciaals te doen. Doordat je elkaar leert kennen, ontstaat er een relatie. Dat is niet altijd vanzelfsprekend en dat is ook niet altijd rozengeur en maneschijn, maar wel heel verrijkend.”

Linde: “Het is heel leuk dat je hier iedereen persoonlijk kent. Toen wij trouwden, hadden we al onze burens uitgenodigd en ze zijn allemaal naar de mis en naar de recep-

tie gekomen. Dat was een hele daguitstap, met een busje. Ik vond dat prettig hoe zij meeleefden met ons. Toen we nadien aan iedereen een kleine bedanking stuurden, kwamen ze blij vertellen dat ze dat kaartje in hun brievenbus gevonden hadden. Dat schept een band.”

Thomas: “Ik vond het echt fijn dat ze allemaal de moeite hadden gedaan om te komen, want ons feest was in West-Vlaanderen.”

Linde: “Die contacten onder burens, daar gaat het om. Die verbondenheid. Wij wonen in het appartement naast de inkompoort en dan springen ze gemakkelijk eens binnen. Ik ben altijd blij als er iemand langskomt om een praatje te slaan. Of als ze bijvoorbeeld vrijdagavond iets gaan drinken, gaan wij soms mee. Dat zijn mooie momenten. Wat ons betreft mogen die contacten zelfs nog intensiever worden, samen brunchen bijvoorbeeld. Zo kregen we een uitnodiging voor een verjaardagsfeestje, maar dat was overdag. Wij konden er jammer genoeg niet bij zijn omdat wij allebei voltijds werken.”

Thomas: “Het grote pluspunt is dat je hier niet anoniem bent, dat je iets deelt met andere mensen. Op het bewonersoverleg spreken we samen dingen af, we komen

elkaar tegen in de wasplaats of de rokersruimte, in de lente en de zomer is er de tuin. Tijdens het WK hebben we allemaal samen naar de Rode Duivels gekeken, dat was plezant. Zelfs voor mensen die normaal gezien niet graag voetbal kijken.”

Linde: “Een groot voordeel is dat je hier gewoon je eigen leven kan leiden. Dat is perfect combineerbaar met contact hebben met je burens. Het is niet zo dat je daar speciaal veel tijd moet insteken.”

Thomas: “Natuurlijk past het niet elke keer wanneer er iemand langskomt. Dan zeg je dat gewoon of vraag je om later eens terug te komen. Niemand neemt het ons kwalijk als we eventjes geen tijd hebben. Ik vind zo'n spontane bezoeken wel fijn. Ik leg zelf niet altijd gemakkelijk het eerste contact, door hun spontaniteit maken zij dat vaak gemakkelijker. Dat dagelijks contact met mensen die anders zijn, relativeert trouwens je eigen zorgen en probleempjes. Zij bieden een ander perspectief, je leert anders kijken. En een extra knuffel kost niet veel moeite.”

Linde: “In zekere zin werkt dat bevrijdend, omdat je geconfronteerd wordt met mensen die met totaal andere dingen bezig zijn en die geen voeling hebben met de dingen waar wij in onze job mee bezig zijn. Dat werkt soms verfrissend.”

Thomas: “Ik kijk met bewondering toe hoe de begeleiders van De Lork en De Lariks voor de bewoners zorgen. Wij zijn geen hulpverleners maar vullen dat wel aan, gewoon door geïnteresseerd te zijn in waar zij mee bezig zijn. Je hebt hier nooit het gevoel dat je in een instelling zit, in een afgesloten hoek van de samenleving. Hier woon je samen, op een heel natuurlijke manier. Eigenlijk is daar weinig speciaal aan. Je moet echt geen bijzonder iemand zijn om hieraan deel te nemen. Je leeft gewoon

samen met mensen die al bij al niet zo erg van elkaar verschillen. Door onze studies, ons werk, onze interesses en onze vriendenkring hebben wij een bepaalde manier van leven die wij normaal vinden. Terwijl ik hier in contact kom met een deel van de samenleving dat ik anders nauwelijks zou kennen. Mensen die anders eenzaam zijn of buiten de maatschappij vallen, kunnen op deze manier deelnemen aan de samenleving. Ik vind niet dat ik daar zelf iets voor moet opgeven. Ik win daar alleen bij. Indien er meer zo'n projecten zouden bestaan en moest dat bekender zijn, denk ik echt dat daar vraag naar zou zijn.”

Linde: “De koning heeft in zijn kersttoespraak overigens de intergenerationele contacten aangemoedigd. Ik denk dat het veel mensen goed zou doen.”

In ons draaiboek staat alles wat wij moeten doen

“Ik ben Jen Koto, maatschappelijk assistente en agoge, en begeleidster bij De Lork. In Samenhuizen wonen vijf cliënten van De Lork en een aantal bewoners van De Lariks. Die mensen volgen wij ook op. De Lork begeleidt personen met een handicap, De Lariks mensen met een psychiatrische stoornis. Wij zijn met acht collega's en verzorgen zeven dagen per week de permanenties, 24 uur per dag.”

“Elk van onze cliënten heeft een individuele begeleider - een tutor - met wie hij persoonlijke afspraken maakt. Dat gaat over heel praktische dingen zoals wat iemand al dan niet mag eten, hoeveel zakgeld iedereen krijgt, wat ze daar mee mogen doen en wat niet, hoeveel sigaretten iemand mag roken per dag, enzovoort. Elke cliënt kan met zijn vragen altijd terecht bij zijn tutor. De tutor noteert alle afspraken, zodat de collega's die mee kunnen opvolgen. Als tutor gaan we ook aan de slag met de wensen en dromen van onze cliënten. Soms zijn dat kleine dingen, soms grote. Iemand wil soep leren maken. Met het vliegtuig op vakantie gaan. Betaald werk zoeken. Leren strijken. Met dolfijnen gaan zwemmen. Wij zoeken mee uit wat mogelijk is.

Alles wat wij als begeleider moeten weten, staat in ons draaiboek. We ondersteunen onze cliënten in hun dagelijkse activiteiten. Tijdens onze permanentie volgen wij dat op, van uur tot uur. Dat is voor elke cliënt verschillend. Sommigen zijn heel zelfstandig, anderen hebben meer aandacht en begeleiding nodig. Wij begeleiden onze bewoners van 's morgens bij het opstaan tot 's avonds bij het slapengaan. Hebben ze een douche genomen?

Hebben ze hun tanden gepoetst? Nemen ze hun medicatie? Zij doen dat zelf, maar wij houden het wel in de gaten. Wanneer iemand een dieet volgt, letten wij bijvoorbeeld op het aantal boterhammen en het beleg. Wij beheren ook het zakgeld. Sommigen krijgen dat elke dag, anderen elke week of eens in de maand, naargelang ze daarmee kunnen omgaan. In het draaiboek staat wie wanneer kookt en meestal doen we samen de inkoop. We helpen altijd tijdens het koken.

Veel cliënten gaan overdag naar een atelier - hier in de buurt is een atelier van De Lork en in Sint-Gillis is er een bakatelier, beeldend atelier, muzikatelier, enzovoort. Sommigen doen ook vrijwilligerswerk. Als het nodig is, begeleiden we hen bij hun verplaatsingen.

Na elke permanentie schrijven we een kort relaas van de gebeurtenissen van de dag. We vermelden ook de aandachtspunten zodat de collega's op de hoogte zijn en alles goed kunnen opvolgen. We noteren voor elke cliënt kort hoe zijn dag verlopen is. Soms heeft iemand een moeilijke dag, en respecteert hij de afspraken niet. Als iemand bijvoorbeeld bier dronk, of iets kocht wat niet mocht, vermelden we de eventuele sanctie. Dan weet de collega nadien dat iemand bijvoorbeeld die dag geen zakgeld krijgt.

Behalve die dagelijkse verslaggeving in het draaiboek behandelen we e-mails, maken we verslagen van onze vergaderingen, werken we de budgetadministratie bij, enzovoort. Onze taak houdt heel wat administratief werk in.”

Ik moet alles opnieuw leren

Natascia is oorspronkelijk van Brussel, maar woonde tot voor kort in de Ardennen. “Ik verbleef daar in het ziekenhuis, maar in Brussel zouden ze me beter kunnen helpen, zei de dokter. Ik heb nu een goede psychiater in het ziekenhuis hier aan de overkant van de straat. Ik ben bipolair of manisch-depressief zoals dat heet. Ik heb ook twee hersenbloedingen gehad, de eerste keer al bijna twintig jaar geleden.

De maatschappelijk werkster van het ziekenhuis vertelde me over dit woonproject. Ik ben blij dat er plaats was, want ik woon hier graag. Als tweetalige kan ik tijdens de vergaderingen helpen vertalen. De mensen zijn heel aangenaam, ik heb het gevoel dat ik hier beter kan worden. Ik moet vooral opnieuw leren om mijn dagelijks leven te organiseren. Daar krijg ik hier hulp voor.”

Samenhuizen is 'samen een thuis hebben'

Johnny De Mot is sinds 1987 pastoor van de parochiegemeenschap Goede Bijstand. "Toen ik naar Brussel kwam, wilde ik vooral met mensen in armoede werken. Onze parochie stelt zich ten dienste van kwetsbare mensen en heeft zich altijd verbonden met buurtwerkingen, onthaalhuizen, slachtoffers mensenhandel, mensen zonder papieren. Ook het project Samenhuizen past daarin."

"Een van de belangrijkste elementen in de bestrijding van armoede is onderwijs. Op de Sint-Jorissite was een humanioraschool – ik ben hier als tiener zelf nog naar het college geweest. Ongeveer 25 jaar geleden kende de school een grote neergang, vooral door stadsvlucht naar de groene rand rond Brussel. Toen ook de basisschool dreigde weg te zakken, hebben wij met de parochie deze site gekocht om de school in stand te houden. Anders zouden de kinderen in deze buurt geen kans meer hebben op kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs. Nu telt de basisschool 200 kleuters.

Deze site is ook de thuisbasis voor een hele reeks sociale organisaties. De Overmolen is een patrimonium vzw en ontwikkelaar van nieuwe welzijnsprojecten. Pag Asa richt zich tot slachtoffers mensenhandel. Veel organisaties zijn hier gestart, gegroeid en nadien verhuisd: Nederlands voor anderstaligen, de tolkdienst, Minor-Ndako voor niet-begeleide minderjarige nieuwkomers, het sociaal verhuurkantoor, de werking rond gemeubelde kamers en huurwetgeving, een activiteitencentrum voor mensen met een beperking, enzovoort.

Onze parochie investeerde altijd in huisvesting voor kwetsbare groepen: gemeenschapshuizen, crisisopvang, onthaalhuizen, woongroepen. Samen wonen is belangrijk. De hoeksteen van onze maatschappij is de mogelijkheid om dingen samen te doen, om een gemeenschap te vormen. Daarmee staat of valt ons leven. In een groep voelen we ons veilig, geborgen. Als je dingen niet samen doet, word je ongelooflijk eenzaam. Samenwonen gaat in tegen vervreemding, uitsluiting, armoede, stigmatisering, racisme. In een stad als Brussel kan een persoon met een handicap niet op zijn eentje overleven. Niemand kan dat. Ook de rijke niet. Je kan alleen als gemeenschap overleven. Het is belangrijk dat we het individualisme doorbreken. Je kan maar een individu zijn in een groep.

Je kan maar een individu zijn in een groep

Toen in 2011 een deel van dit gebouw leeg kwam, hebben we – samen met het Kenniscentrum Woonzorg Brussel – gekeken naar de noden in onze omgeving. De appartementen in dit gebouw waren niet toegankelijk voor mensen met een beperking. Er was en is in onze buurt een tekort aan woningen voor ouderen. Ik was op dat moment ook erg begaan met mijn zus die het syndroom van Korsakov heeft. We hebben toen alle puzzelstukken samengelegd en zo is Samenhuizen ontstaan. Iedereen die hier komt wonen, moet zich hier thuis kunnen voelen. Een handicap, een psychiatrisch probleem, leeftijd ... dat doet er niet toe. Iedereen krijgt hier zijn plaats.

De mensen die hier wonen, betalen een sociale huurprijs voor een heel degelijk appartement. Op de private markt zouden mensen met een laag inkomen dat nooit kunnen betalen. Maar wie hier woont, betaalt niet louter zijn huur. Iedereen heeft zijn eigen kamer, keuken en privacy, maar er wordt ook verwacht om deel uit te maken van de gemeenschap. Dat is niet strikt ingevuld en niet aan regels gebonden, maar we verwachten wel betrokkenheid en engagement, ieder naar eigen godsvrucht en vermogen. Er is bijna elke week een groepsactiviteit, er zijn af en toe vergaderingen, de tuin, het waskot en de grote keuken zijn gemeenschappelijk, er is een grote tv-ruimte en elke woensdag is er een gezamenlijk koffie-en-taartmoment. Samen eten is heel belangrijk. Dat is niet toevallig een archetype in alle godsdiensten: het christendom, het jodendom, de islam.

Ik merk veel onderlinge solidariteit. Deze week was een bewoner gevallen, daar is iedereen dan mee begaan. Een maand geleden is er een kindje geboren. Er is onlangs een medewerker overleden na een hersenbloeding. Die begrafenis was heel intens. Dat zijn momenten om stil te staan bij het leven en bij wat ons met elkaar verbindt. Dan gaat het niet om wat je bent maar om wie je bent. Samen wonen heeft te maken met zorg, respect, beleving. We willen ook een stille ruimte inrichten. En de gemeenschappelijke ruimte willen we openstellen voor anderen. Vorig jaar was er een prachtig zomerfeest met alle organisaties en bewoners op de site. We willen ons met Samenhuizen immers niet opsluiten in onze bewonersgroep, maar juist meer interactie met anderen. In onze

parochie zijn bijvoorbeeld verschillende groepen van vrouwen zonder papieren die samen een naaiatelier hebben of confituur maken. Die kunnen we hier samenbrengen. Op zondag willen we ruimte maken voor een jeugdwerking. Er zijn nog andere mogelijkheden. Die wisselwerking met de buitenwereld moet nog groeien. Want we hebben ook een grote poort voor de veiligheid, en de binnenplaats moet de sfeer van een woonerf behouden.

Overigens zijn we met De Overmolen aan het nadenken over een nieuw Samenhuizen-project. We willen op de zolderverdieping 11 studio's voorzien waar studenten – al dan niet met een handicap – samenwonen met minderjarige vluchtelingen. Dat wordt een nieuwe uitdaging in dezelfde filosofie. Zo'n projecten opzetten vraagt veel inspanning, overleg en engagement. Ik hoop vooral dat er gelijkaardige voorbeelden komen."

De vereniging parochiale werken van de Goede Bijstand ...

- ondersteunt een kerkgemeenschap in het centrum van Brussel,
- investeert in armoedebestrijding en gemeenschapsvorming door aangepaste infrastructuur en inhoudelijke ondersteuning te bieden,
- heeft als uitgangspunt dat mensen niet gemaakt zijn om alleen op weg te gaan, maar om er te zijn voor elkaar,
- wil zorg dragen voor de meest kwetsbaren in de samenleving, individueel of via de vele werkingen die zij ooit initieerden en waar zij mee samenwerken.

www.goedebijstand.be

Ik heb een nieuwe kans gekregen in mijn leven

Martine is 60 jaar en woont sinds een jaar in Samenhuizen. Ze heeft geheugenverlies door het syndroom van Korsakov en verbleef voordien in de psychiatrische kliniek van Bierbeek. Met steun van haar familie kreeg ze haar leven terug op het goede spoor.

“Vroeger was ik altijd BOB, ik dronk zelden of nooit. Toen mijn kinderen ouder werden en begonnen uit te gaan, zat ik veel alleen thuis. Ik kon moeilijk slapen, nam al eens een glas, keek tv, nam nog een glas ... zonder dat ik het echt besepte ben ik daarin gerold. Na een tijd constateerden mijn kinderen dat het niet meer goed met mij ging. Zij woonden toen nog bij mij, en de vriendin van mijn oudste zoon had gezegd dat ze dat probleem herkende van bij haar moeder. Die had ook een drankprobleem.

Ik voelde zelf wel dat er een probleem was. Op den duur at ik niet meer. Mijn werk begon eronder te lijden – ik werkte bij een bank en ben daar toen moeten stoppen. Op een gegeven moment heb ik zelf tegen mijn dokter gezegd: het loopt verkeerd. Ik probeerde wel, maar de verleiding was er altijd. Mijn zoon heeft toen contact opgenomen met mijn broer, en die is dan gaan zoeken naar een oplossing. Zo ben ik in Bierbeek beland. Ik heb toen zelf gekozen voor de radicale formule ‘alles of niks’. En dat is gelukt.

Ik ben anderhalf jaar in Bierbeek geweest en ik werd daar heel goed geholpen. Je leert er opnieuw naar de winkel gaan, de bus nemen, en als dat goed gaat mag je vrije namiddagen nemen. Er is altijd iemand aanwezig, je

krijgt constant begeleiding, er is altijd controle. Als je ’s avonds gaat slapen, weet je wat je ’s morgens te doen staat, de dagen zijn gevuld. Maar het is een kliniek, allemaal heel strak: om dat uur koffie, om dat uur eten, een vast menu ... hier ben ik veel vrijer. Hier heb ik terug mijn eigen leven. In het begin was er bij mijn kinderen wel de angst ‘gaat ze niet terug beginnen?’ Maar ik ben goed op weg. Eigenlijk is in Samenhuizen mijn leven opnieuw begonnen.

Door mijn geheugenverlies is het niet meer haalbaar om alleen te wonen. Voor mijn familie is het belangrijk te weten dat hier altijd begeleiding is. Als er overdag iets is, kan ik altijd bij iemand terecht, en elke avond komt er even iemand kijken of alles in orde is. Elke dinsdag komt mijn vaste begeleider naar ons appartement om samen te poetsen, te wassen, inkopen te doen en te koken. Ik kan dan ook altijd vragen om bijvoorbeeld een afspraak te maken bij de dokter of iets anders dat nodig is. Elke woensdag kook ik met een paar mensen van de parochie en ik blijf daar dan eten. In de namiddag komen we samen met de bewoners van Samenhuizen om koffie te drinken. Dat is niet verplicht, maar wel gezellig, ik ga daar graag naartoe. Op donderdag komt er iemand van de begeleiding langs op ons appartement om een koffie te drinken.

Ik werk vier dagen per week in Lennik. Daar is een atelier voor klein industrieel werk zoals mappen maken of doosjes verpakken. Dat is een instelling voor mensen met een beperking en ik help daar mee als vrijwilliger. Na het atelier ga ik naar Dilbeek waar mijn oudste zoon en schoondochter wonen. Na alle problemen die er geweest zijn, kreeg ik van hen terug het vertrouwen om hun kinderen van school te halen. De oudste is nu vier jaar en zit in de kleuterklas, binnenkort komt de tweede daarbij. Ik doe dat nu vier keer per week. Mijn schoondochter heeft een kinderopvang, daarom kan zij haar zoontje zelf niet ophalen op school. Dat ik dat nog kan doen, betekent heel veel voor mij. Je ergens nuttig voelen, is heel belangrijk.

Ik heb moeten leren omgaan met dat geheugenverlies. Gewone routines kan ik normaal onthouden. Als ik naar Dilbeek ga, weet ik welke metro en bus ik moet nemen, dat is geen probleem. Maar iets nieuw dat buiten de routine valt, is moeilijk. Als ik ergens voor de eerste keer naartoe ga, gaat er altijd een begeleider mee. En als dat nodig is, zelfs meerdere keren, tot ik het kan. Ik gebruik allerlei hulpmiddeltjes zoals een agenda en een werk-schema. Als ik iets niet mag vergeten, schrijf ik dat op. De begeleiding kijkt elke dag na of ik niks vergeet.

Ik ben heel content. Ik voel me hier niet alleen veel vrijer, maar vooral veel beter. Als ik bijvoorbeeld honger heb, kan ik gewoon iets eten. We kiezen zelf wat we klaarmaken. En als ik geen zin heb om te koken, kan ik evengoed eens een pak friet gaan halen. Het samenwonen valt heel goed mee. Ik woon hier samen met Robert en Jean. Robert kende ik van Bierbeek, die zat daar omwille van hetzelfde probleem als ik. Dat we nu samenwonen, is toeval. We delen met z’n drieën één appartement en hebben elk onze eigen kamer. Robert en Jean delen een badkamer, daar kom ik nooit. Ik heb in mijn kamer een aparte douche, toilet en lavabo. Gelukkig komen we

goed overeen. Robert en ik spelen ’s avonds veel met de kaarten, meestal rami. Jean speelt vaak zeven op een rij en hij legt graag puzzels. Op onze gezamenlijke dag maken we iets klaar dat iedereen lust. Dan eten wij hier met ons drieën en onze begeleiding.

Ik woon hier sinds een jaar en ben héél gemotiveerd om voort te doen zoals ik bezig ben. Als het zou mislopen, ben ik zeker dat ik de kleinkinderen niet meer zal mogen afhalen op school. Want dan gaan ze altijd met die ongerustheid zitten of ze op mij kunnen rekenen. Dat ik zoveel te doen heb, is een bewuste keuze. Als je niks om handen hebt, zijn de dagen te lang. Ik heb hier mijn activiteiten, mijn vrijheid, mijn kinderen en kleinkinderen, mijn broer ... ik ben blij met het leven dat ik heb. En als we eens een terrasje doen in de zomer, kan ik evengoed genieten van een koffie of een cola. Ik zou het heel moeilijk vinden om dat te moeten opgeven. Dat wil ik niet.”

We willen mensen perspectief geven

Johnny De Mot: “Toen ik mijn zus in de psychiatrische instelling bezocht, stelde ik vast dat er voor mensen met het syndroom van Korsakov geen perspectief meer was. Eens iemand daar belandde, bleef hij daar gewoon zitten. De laatste halte voor het kerkhof. Ik vind dat dit niet hoort in deze tijd. Mensen hoeven daar niet te sterven. Er is veel meer mogelijk. ‘Plus est en vous’, zoals Gruuthuse zei. In Nederland vond ik verschillende huizen en werkingen die zich op mensen met het syndroom van Korsakov richten, in Vlaanderen niet.

De situatie van mijn zus was een alarmbel voor mij, maar niet het vertrekpunt van Samenhuizen. Dit is wel een van de eerste Vlaamse zorgprojecten waar mensen met het syndroom van Korsakov niet in een instelling maar in een woonomgeving verblijven. In onze werkingen met thuislozen en mensen in armoede zien wij veel mensen met het syndroom van Korsakov. Ook deze mensen hebben recht op een waardig leven en een toekomst. Je kan mensen van 50, 55 jaar toch niet in bejaardentehuizen of psychiatrische instellingen blijven opstapelen? Daar gaat men ervan uit dat mensen die hun geheugen kwijt zijn altijd afhankelijk blijven van anderen. ‘Want ze weten het niet meer’, zeggen ze dan. Als ik nu zie wat mijn zus allemaal kan, hoe gelukkig ze is, wat ze betekent voor anderen. Mijn zus heeft door Samenhuizen terug betekenis gekregen.”

Ik snoep nog altijd bonbons Napoleon

Jean is in Luik geboren, had Vlaamse ouders en voelt zich nu Brusselaar. Na de grote brand bij de Innovation in 1967 ging hij in Brussel werken. Sinds enkele jaren werkt hij in het atelier van De Lork en zo kwam hij terecht in Samenhuizen.

“Als kind woonde ik in Hoboken. Ik heb voor schoenmaker geleerd, maar dat beroep oefende ik nooit uit. Ik ben eerst gaan werken bij de Bonbons Napoleon, op het Kiel in Antwerpen. Ik ben nog altijd een trouwe supporter van Beerschot (lacht). Daarna kon ik in Brussel aan de slag bij de Bon-Marché. Ik heb daar 20 jaar gewerkt als magazijnier. Ik moest de leveringen in ontvangst nemen en alles klaarzetten voor de winkel. Maar ik dronk te veel. Dat had ik in het leger geleerd. Zolang ik bij mijn moeder woonde in Hoboken, viel dat nog mee. Toen dronk ik enkel in het weekend. Maar in Brussel is het erger geworden. Ik dronk te veel en te snel. Op den duur kreeg ik problemen met mijn geheugen, en dan ben ik bij De Lork gaan werken. Elke maandag, donderdag en vrijdag werk ik in het atelier. We steken bijvoorbeeld nageltjes in plastieken houdertjes, om kabels tegen de muur te bevestigen.

Ik woon hier nu sinds een paar maanden, in hetzelfde appartement als Martine en Robert. Op dinsdag gaan we samen naar de winkel en koken we thuis. De dagen dat ik naar het atelier ga, eet ik daar. De andere dagen wordt er eten aan huis gebracht. Elke week komt er iemand van Familiehulp om te strijken, te wassen, op te ruimen en te poetsen. Onze begeleiders Joni en Greet beheren mijn geld, want we mogen hier niet drinken. Soms doe ik dat toch, in het geniep. Daarna snoep ik altijd een bonbon Napoleon. Anders ruikt mijn adem (lacht).”

Samenhuizen is samen overleggen

Met meer dan twintig waren ze: bewoners, begeleiders, familieleden, vrijwilligers. Eén jaar na de start van Samenhuizen zetten ze op een rij wat er goed gaat en wat moeilijk loopt. Iedereen kan zijn mening opschrijven, plakken of tekenen. We plukken enkele bevindingen uit het groepsgesprek.

Elf van de twaalf aanwezige bewoners zeggen dat zij heel graag in Samenhuizen wonen – voor een is het ‘zo en zo’. Men is tevreden over de begeleiding – de communicatie is goed, ze zijn goed bereikbaar, deskundig, lief of gewoon oké. Soms zagen ze wel te veel, en iemand zou graag wat vaker gaan wandelen. Over de samenstelling van de woongroep is men algemeen positief, al kan er hier en daar wel bijgestuurd worden. ‘Ik vind iedereen goed als ze maar kalm zijn’, ‘Sommige mensen vallen er misschien buiten’, ‘Het kan veel beter, sommige bewoners hebben meer begeleiding nodig’ wordt genoteerd.

Over hun appartement zijn de bewoners tevreden, over de rokersplek minder. ‘Daar zou een afdak moeten komen.’ ‘Een deurpomp, want de deur blijft te vaak openstaan en dan komt de kou binnen.’ ‘Er liggen altijd sigaretten op de grond. Er is toch een asbak?’ Ook over het washok is veel discussie. Dat het er vaak slordig bijligt. Dat iedereen de filter moet proper maken. ‘Dat is vorige vergadering toch afgesproken! Maar niet iedereen doet dat.’

Overigens is iedereen het erover eens dat er een tweede wasmachine moet komen. ‘Vorige week was de wasmachine defect en moesten we naar een wassalon.’ ‘Eén machine voor 15 personen is te weinig.’ Ook over de grote poort is discussie. Je moet een code hebben om buiten te kunnen, daar is niet iedereen gelukkig mee.

Over het koffiemoment is iedereen opgetogen, al zou het goed zijn dat er ook altijd thee is. Iemand stelt voor om samen eens een gezelschapsspel te spelen. Er worden afspraken gemaakt om in de lente de tuin grondig aan te pakken – verschillende vrijwilligers willen helpen. Er worden heel wat voorstellen gelanceerd om samen activiteiten te doen – naar een optreden in de Ancienne Belgique, een uitstap naar een museum, eens gaan bowlen. Iemand lanceert het idee om een barbecue te organiseren voor de hele buurt. Iemand anders zou graag een kickertafel hebben in de ontspanningsruimte. De meeste bewoners kijken altijd uit naar vrijdagavond, wanneer ze in groep iets te gaan drinken op café.

De meesten wonen graag in Brussel. Alles is goed bereikbaar, het is midden in de stad, het station is dichtbij. Al zegt iemand ‘Ik vind het leuk in het centrum, maar ik kan niet alleen gaan wandelen want ik ken de weg niet’. En iemand anders vindt dat er ‘te veel lawaai en CO2’ is.

In een afsluitend rondje willen de zus en de schoonbroer van Antonio iedereen bedanken voor de kans die hij in Samenhuizen krijgt. ‘We hadden in het begin een beetje schrik, maar hij heeft hier een plek gevonden met vrienden en hij wordt goed verzorgd.’ Pascal wil iedereen bedanken voor de steun die hij de voorbije weken van iedereen kreeg en kondigt trots aan dat hij binnenkort mag beginnen aan zijn opleiding hulpkok.

Pia (77 jaar) woonde tot vorig jaar tegenover de Begijnhofkerk in Brussel. Daar steunt ze nog steeds de werking voor vluchtelingen en mensen zonder papieren. Ze woonde er op een derde verdieping, maar die steile trap werd een beetje moeilijk. Ze was erg blij dat ze de kans kreeg om in Samenhuizen te komen wonen.

Als ik graag rust wil, wordt dat echt gerespecteerd

“Het is heel nieuw voor mij om samen te wonen met mensen met een beperking. In het begin was dat wennen, maar het bevalt me zeer. Ik vind het vooral een pluspunt dat ik er middenin woon. Hier op de gang wonen drie mensen van De Lork en wij maken gewoon deel uit van elkaars leven. De begeleiding voor die bewoners is echt uitstekend. In het begin wist ik niet altijd of ik wel goed reageerde, maar daar kon ik dan met Elisa over praten. Die zei me toen: ‘Doe maar, het is altijd goed dat ze eens van iemand anders een opmerking krijgen.’ Hier ligt bijvoorbeeld vaak een zakdoek op de gang. Als ik daar niks van zeg, blijft die daar soms een week liggen. Zoiets moeten ze toch leren? Of respect voor het gebouw. Alles is hier pas geschilderd, maar dan zie ik overal zwarte strepen op de muur, van bewoners die met hun voeten tegen de muur leunen. Dat maakte ik dan wel eens schoon, maar dat kan ik niet blijven doen, zeker niet met mijn rug. Daar zeg ik dan iets van. En als ik overdrijf, zal ik het wel te horen krijgen, zeker?”

Ik heb hier geen enkele taak, ik woon hier gewoon als oudere. Ik heb hier een mooi appartement met een aparte slaapkamer en uitzicht op de binnenkoer. Ik vind het altijd leuk om de kinderen te zien spelen. Ik ga nog vaak naar de Begijnhofkerk en ik doe ook vrijwilligerswerk in de buurt. Er zijn hier vier bejaardentehuizen in de omgeving en daar ga ik elke middag een paar mensen bezoeken. De laatste tijd doe ik minder vrijwilligerswerk, want ik ben vaak heel moe, een vorm van mononucleose. Ik bereid mijn huishouden nog zelf, maar doe wel een beroep op thuiszorg om te stofzuigen en te dweilen. Een lamp uitdraaien doe ik ook niet meer zelf. Stel dat ik val, dat risico wil ik niet nemen.

Ik vind het fijn om hier te wonen, en ik vind het nog steeds een uitdaging. Naargelang mijn graad van vermoeidheid doe ik mee aan activi-

teiten. Ik ben mee naar de kerststoet gegaan, naar de herdenking van de aanslagen van 22 maart, en naar ‘Iedereen de max’, een feest voor mensen met een beperking. Als het kan ga ik altijd naar het koffiemoment en naar de bewonersvergadering. Maar als ze vrijdagavond op café gaan, ga ik niet mee. Dat is te veel voor mij. Als ik een middagdutje doe, hang ik een deurhanger aan mijn bel. Zo weet iedereen dat ik wil rusten, en dat wordt altijd echt gerespecteerd.

Er is hier wel veel drukte. Soms gaat het er nogal heftig aan toe. Lawaai. Discussies. Ruzie. Deuren die dichtklappen. De radio luid. Mensen die vroeg opstaan of 's nachts hun kamer beginnen te reorganiseren. Maar even goed is hier heel veel warmte, knuffels, omhelzingen. Daar moest ik allemaal aan wennen en ik vind dat heel boeiend. Het houdt me wakker.”

Antonio komt uit Ecuador en woonde lang in Barcelona, vaak op straat. Hij gaat nog altijd graag op stap ... de lokroep van de straat? Hij spreekt heel onduidelijk en is moeilijk te verstaan. Maar hij volgt wel goed wat er gebeurt en is graag bij de groep. Als hij een vrouwelijke bewoner of begeleidster tegenkomt, wil hij altijd graag een kus.

We leren veel in dit project

Lieve Dekempeneer is directeur van de begeleidingsdiensten De Lork en De Lariks. Zij was van in het begin betrokken bij de ontwikkeling van het project Samenhuizen.

“We vinden deze woonvorm bijzonder interessant omdat we gemeenschappelijk wonen kunnen combineren met individueel wonen. Het samenwonen van mensen met én zonder ondersteuningsvraag is een meerwaarde voor alle partijen. Ook bij mensen met het syndroom van Korsakov is er vraag naar deze woonvorm.

Samenhuizen is voor ons een interessant experiment waar we veel uit leren. Hoe krijg je mensen zover om de stap naar deze woonvorm te zetten? Wat is de ideale grootte van zo'n groep? Wat is de optimale verhouding tussen mensen met en zonder een beperking? Hoe betrek je bewoners bij de buurt en de buurt bij dit project? Hoe creëer je die openheid? Welke afspraken maak je voor het gebruik van de gemeenschappelijke ruimte? Wanneer staat die open voor de bewoners en wanneer wordt die ter beschikking gesteld aan mensen uit de buurt?

We proberen de bewoners zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren. Velen onder hen hebben echter verschillende jaren in een voorziening gewoond waar veel voor hen geregeld werd. Zij hebben weinig ervaring met samenwonen, relaties aangaan, zelf beslissingen nemen. Zij krijgen in dit project veel leerkansen. Je leert altijd van het anders zijn van de andere.

Samenleven is niet altijd eenvoudig, voor niemand. Het is een verrijking, maar kan soms voor problemen zorgen. Het is zoeken naar de juiste balans. Uit het laatste bewonersoverleg waar heel wat familieleden en vrijwilligers aanwezig waren, blijkt dat de mensen die er nu wonen het een leuke plek vinden. Er is een goede dynamiek, er wordt veel samen gedaan. De bewoners hebben veel aan elkaar.

Bij de start van het proces hebben we natuurlijk gepeild naar de wensen en de mogelijkheden van de gebruikers. Het is belangrijk om de transitie van ziekenhuis of vorige verblijfplaats naar de nieuwe woonst goed te begeleiden. Bovendien is het project interessant omdat het op financieel en regelgevend vlak een experiment is. We combineren middelen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap - vijf cliënten krijgen die in het kader van de persoonsvolgende financiering* - met middelen van de proeftuin van minister Vandeurzen voor kleinschalige woonprojecten voor chronische psychiatrische patiënten. Hiermee kunnen we nog eens vijf personen huisvesten en begeleiden. Bovendien wonen er een paar senioren en andere Brusselaars in dit project. We zullen wel moeten evalueren of we dit project in de toekomst met reguliere financiering kunnen verderzetten.”

* Sinds 1 september 2016 kunnen personen met een beperking een beroep doen op een persoonsvolgend budget (PVB). Dit is een jaarlijks bedrag waarmee zij zelf hun zorg en ondersteuning kunnen inkopen bij verschillende organisaties of voorzieningen. Dit bedrag varieert op basis van de noden en mogelijkheden van de persoon en verschilt voor iedereen.
[http://www.vaph.be/vlajo/view/nl/10829797-Persoonsvolgend+budget+\(PVB\).html](http://www.vaph.be/vlajo/view/nl/10829797-Persoonsvolgend+budget+(PVB).html)

Voor mij is inclusie het belangrijkste

Elisa Wouters coördineert de 24/7 begeleiding in de Cellebroersstraat.

“De kwaliteit van leven voor mensen met een beperking wordt vooral bepaald door hun contact met anderen. In een voorziening zijn ze vaak aangewezen op hun medebewoners, terwijl de contacten in dit project veel ruimer gaan. De meeste bewoners hebben een redelijk netwerk in hun onmiddellijke omgeving. Zij hebben voldoende structuur en begeleiding om van hieruit zoveel mogelijk op eigen benen te staan. De POS-analyses* bevestigen dit. Hier wonen biedt hen de kans om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen en geeft hen een grote mate van zelfstandigheid. Dit project biedt kansen om inclusie in praktijk om te zetten, met succes trouwens.”

* POS staat voor Persoonlijke Ondersteuningsuitkomsten Schaal (Personal Outcomes Scale) en meet ervaringen van cliënten over de kwaliteit van hun bestaan en dienstverlening van organisaties op basis van 8 indicatoren: emotioneel, materieel en fysiek welbevinden, persoonlijke ontwikkeling, zelfbepaling, persoonlijke relaties, sociale inclusie en rechten.
<https://biblio.ugent.be/publication/1156074>

De Lork vzw is een begeleidingsdienst voor personen met een fysieke of mentale handicap die ...

- op een authentieke, betrouwbare en bezielde wijze, met hoofd én met hart, mensen met een beperking begeleidt in wonen en werken,
- het welzijn van de bewoners voorop plaatst in de begeleiding,
- een niet aflatende aandacht heeft voor de dromen en talenten van hun cliënten en medewerkers, een mensenleven lang,
- ervoor zorgt dat mensen hun leven als goed en zinvol ervaren,
- een gezellige, huiselijke sfeer tracht te scheppen waar ieder zijn plekje kan vinden,
- de begeleiding afstemt op de individuele noden en mogelijkheden van elke bewoner,
- naast de dagbesteding veel aandacht schenkt aan de vrijetijdsbeleving en vorming,
- een brug naar de samenleving wil zijn en haar gebruikers ondersteunt in hun persoonlijke relaties,
- een inclusieve samenleving nastreeft.

www.vzwdelork.org

De Lariks vzw is een dienst beschut wonen voor personen met een meervoudige diagnose, die ...

- huisvesting en begeleiding biedt aan volwassenen met een psychiatrische problematiek die geen continue behandeling in het ziekenhuis nodig hebben,
- psychische, sociale en administratieve ondersteuning biedt en hulp bij budgetbeheer en huishoudelijke taken,
- groepswoningen en individuele woningen aanbiedt.

www.delariks.be/wonen.html

Kompanie@home

Kompanie@home helpt ouderen bij praktische zaken in het dagelijks leven. Deze dienst wordt door vzw De Overmolen aangeboden in heel de buurt, ook aan de bewoners van Samenhuizen. De drie medewerkers Vanessa, Patricia en Maduri krijgen van het OCMW de kans om tijdelijk werkervaring op te doen (artikel 60) en zo de zorgsector al doende te leren kennen. Zij gaan op bezoek bij ouderen om hen gezelschap te houden, te helpen bij kleine huishoudelijke taken zoals opruimen, stofzuigen, een afwasje doen of eten voorbereiden, ze gaan mee boodschappen doen, maken samen een wandeling, gaan mee naar het ziekenhuis, enzovoort. De huisbezoeken gebeuren twee tot drie keer per week. De diensten worden aangeboden aan een sociaal tarief.

Vzw De Overmolen ...

- ontwikkelt sociale projecten als creatief antwoord op grootstedelijke samenlevingsproblemen,
- richt zich tot mensen die door de mazen van het net vallen,
- beheert betaalbare kantoorruimte voor sociale organisaties,
- heeft een klusjesdienst die instaat voor het onderhoud van de gebouwen en de tuin,
- heeft een thuiszorgdienst Kompanie@home met mensen die werkervaring opdoen, om senioren en zieke mensen gezelschap te houden en te begeleiden,
- baat het vakantiecentrum De Kleppe uit voor groepen van mensen in armoede en mensen met beperkingen.

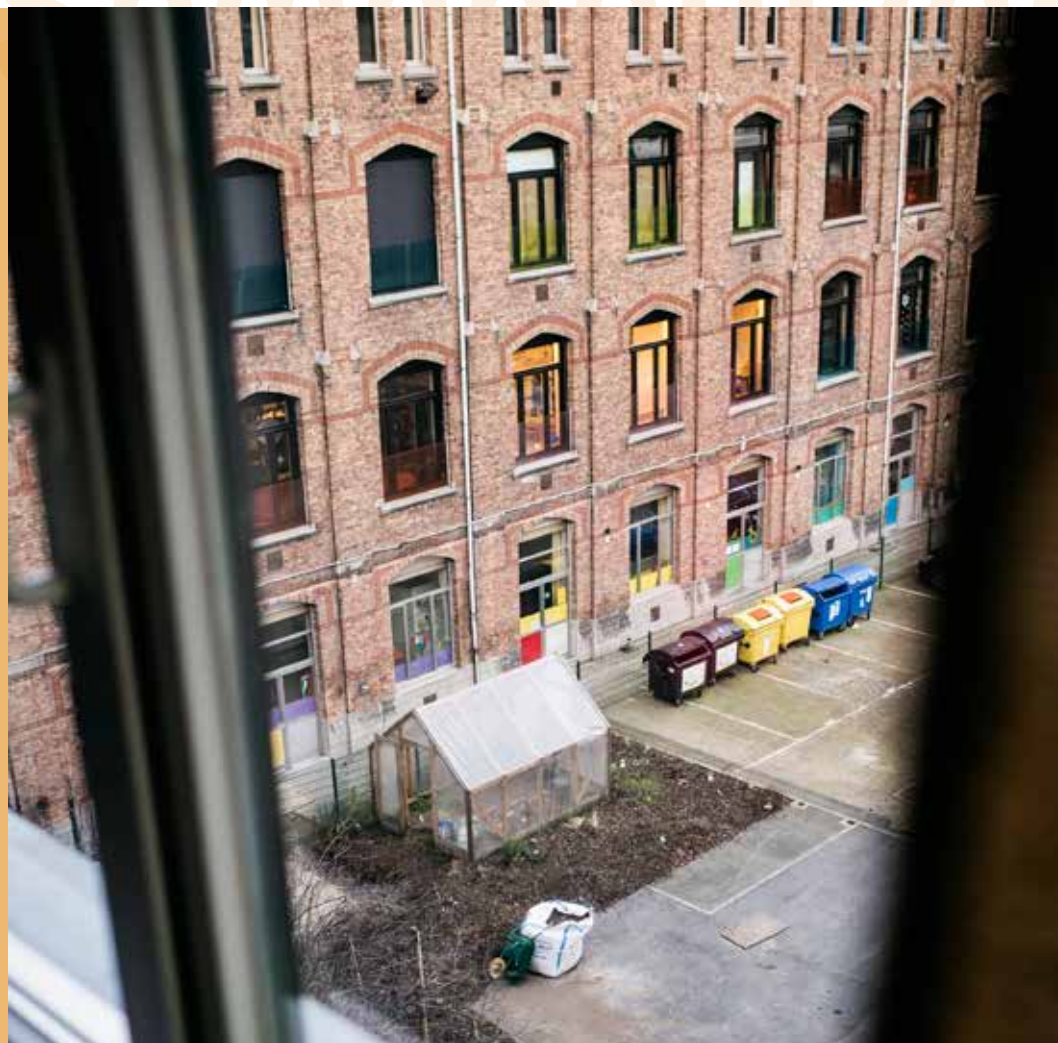
www.deovermolen.be/wie-zijn-wij

Wie kan er in Samenhuizen komen wonen?

Om bewoners voor het project Samenhuizen aan te trekken, stelden de parochie, het Kenniscentrum Woonzorg Brussel en de begeleidingsdiensten De Lork en De Lariks een aantal criteria op. Als initiatiefnemers streefden zij naar een positieve sfeer en een goed evenwicht tussen mensen met en zonder beperking.

- Van de bewoners wordt verwacht dat zij er zin in hebben om samen te wonen met anderen. Om te kunnen deelnemen moeten
 - de ouderen zichzelf voldoende kunnen beredderen en betrokken zijn bij de parochie,
 - de bewoners met het syndroom van Korsakov kunnen terugvallen op hun vroegere netwerk of instelling, indien deze woonvorm niet haalbaar zou zijn,
 - de bewoners met een beperking, mits passende ondersteuning, zelfstandig kunnen wonen.
- In een leefgemeenschap wordt van iedereen verwacht om
 - begrip op te brengen voor de mogelijkheden en beperkingen van zijn medebewoners,
 - mee zorg te dragen voor elkaar (niet voor persoonlijke verzorging), ieder volgens eigen mogelijkheden en beperkingen.
- Samenhuizen veronderstelt dat elke bewoner
 - respect opbrengt voor elkaar en kan omgaan met diversiteit,
 - ertoe bijdraagt dat iedereen zich thuis kan voelen in een warme omgeving,
 - bereid is om deel te nemen aan gemeenschappelijke activiteiten en zich daar, volgens eigen kunnen, actief voor in te zetten.
- Samenhuizen is gebaseerd op gastvrijheid, waarbij iedereen openstaat voor bezoekers en voor samenwerking met partners van buiten het project.
 - De gemeenschappelijke ruimte is voor activiteiten of vergaderingen van bewoners, organisaties en mensen uit de buurt. Dat kan gaan van koffietafels of maaltijden, tot een filmavond, infomomenten, informeel overleg, spelletjes ...
 - Soms zijn dit activiteiten waar iedereen welkom is, soms voor een bepaalde groep.
 - Bij verhuring van de gemeenschappelijke ruimte gaat de voorkeur naar activiteiten die verbonden zijn met de buurt en die een meerwaarde vormen voor de bewoners.

Johnny: "Er staan hier zwarte, gele en blauwe containers, maar alles wordt door elkaar gesmeten. De enigen op de site die alles consequent sorteren, zijn de mensen met een beperking. Daar kunnen alle anderen van leren."

De zoektocht naar geschikte kandidaten

Vooraf hadden de initiatiefnemers een duidelijk beeld voor ogen welke bewoners ze wilden aantrekken. In de praktijk is daar veel tijd overgegaan.

Johnny De Mot: "In het begin stonden veel appartementen nog leeg. Niemand kende het project en je kon weinig laten zien. Om voldoende huurinkomsten te hebben, verhuurden we tijdelijk aan enkele jongeren. Zo was er meer tijd om huurders te vinden die pasten in het project.

Je hoort altijd dat er lange wachtlijsten zijn, maar toch was de invulling niet vanzelfsprekend. Hoe maak je zo iets kenbaar? Wat is het profiel van de bewoners die je zoekt? Hoe voer je een selectie? Bovendien: zolang die appartementen niet afgewerkt waren, konden mensen met een beperking zich niet voorstellen hoe die er zouden uitzien. Pas na de verbouwing konden ze nadenken of ze dat zagen zitten. En dan moesten ze hun verhuis nog regelen, dat kost allemaal tijd. Zodra we konden laten zien wat dit samenwoon-project inhield, steeg het aantal vragen. Inmiddels is alles volzet."

Documentaire over drie nieuwe bewoners van het project Samenhuizen in Brussel

Luc Lampaert: “In 2015 lanceerde de Koning Boudewijnstichting (KBS) de oproep ‘50+: maak plannen! Denk vandaag na over je woning van morgen’. Eind 2015 zouden de eerste bewoners van het project Samenhuizen hun intrek nemen in hun nieuwe woning. Dat leek ons een ideaal moment om een documentaire te maken over hun verwachtingen en onzekerheden in aanloop naar hun verhuis. We waren dan ook opgetogen dat ons voorstel door de KBS werd goedgekeurd.

De film ‘HLM – Habitations Légèrement Modifiées’ van de Franse architect en documentairemaker Guillaume Meigneux was voor ons een grote bron van inspiratie. Drie jaar lang volgde hij de renovatie van een sociale woontoren uit 1961 in Bois-Le Prête, nabij Parijs. Hij laat in zijn film enkel de bewoners aan het woord, zij vertellen zelf hun verhaal.

Samenhuizen is een nieuw woonproject in Brussel voor ouderen en voor mensen met en zonder een beperking. Voor de nieuwe bewoners is dit een stap in het onbekende. Het trok hen aan, maar ze waren ook onzeker. Zo’n verhuis gaat gepaard met veel emoties en precies daarover gaat de film. We willen de kijker vooral doen nadenken over vormen van samenwonen. Het is belangrijk daar tijdig bij stil te staan, niet wanneer je al te oud bent om die stap nog te zetten.

Regisseur Frank Tierens ging eerst op zoek naar drie kandidaten die wilden meewerken aan de documentaire. Hij vond Martine, Petra en Dirk en besteedde heel wat tijd aan de voorbereiding. De drie moesten goed weten wat de bedoeling was en vertrouwd geraken met de aanwezigheid van een camera. Pas wanneer ze er klaar voor waren, gingen de cameraman en geluidstechniker aan het werk.

Frank en zijn ploeg volgden de drie personen in hun vertrouwde omgeving. Martine en Petra verbleven in het Universitair Psychiatrisch Centrum Sint-Kamillus in Bierbeek, Dirk woonde nog bij zijn ouders. De film toont hen in hun dagelijks leven, in de omgeving waar ze verblijven en verzorgd worden. Wanneer ze de site van Samenhuizen in Brussel bezoeken, vertellen ze over de grote stap die ze binnenkort gaan zetten. “Ik weet het nog niet zo goed”, laat Dirk zich ontvallen wanneer zijn moeder vraagt wat hij onder zelfstandig wonen verstaat. Petra kijkt vooral uit naar de medebewoners, de vrijheid en de stad die ze wil verkennen. Martine zegt hoopvol: “Ik denk dat het ginder toch wel helemaal anders zal zijn”. Het laatste deel van de film toont de periode van de verhuis, bij de start van deze nieuwe fase in hun leven. Gaandeweg vinden ze hun weg in de grote stad.

De film registreert op waardige wijze het verhaal van deze drie kwetsbare personen, in aanloop van hun verhuis. Enkele maanden later maakte Frank Tierens een tweede documentaire over het dagelijks leven in het nieuwe woonproject. De titel van deze tweede, kortere film is ‘Samenhuizen – Cellebroersstraat – Brussel – 2016’. Naast Martine, Petra en Dirk komen ook andere bewoners in beeld, zoals Pia, Robert, Thomas en Jeroen, samen met enkele persoonlijke begeleiders en coördinatrice Elisa. In de laatste scène zegt Petra heel oprecht: “Ik woon hier doodgraag, ik wil hier nooit meer weg.”

Twee documentaires, samen één verhaal

J'existe – Ik besta

<https://vimeo.com/212753023>
(paswoord: Cellebroersstraat16)
(40'58")

Samenhuizen – Cellebroersstraat – Brussel – 2016

<https://vimeo.com/212751613>
(12'39")

regie

Frank Tierens

begeleiding

Luc Lampaert

met steun van

de Koning Boudewijnstichting en de Nationale Loterij

Participatie en solidariteit zijn mooie woorden

Sociaal Verhuurkantoor Baita beheert en verhuurt meer dan 250 woningen aan gezinnen met een laag inkomen. Vaak worden deze woningen in samenwerking met de eigenaar volledig gerenoveerd, alvorens ze te verhuren. Gert Van Snick, coördinator van Baita vzw, engageerde zich graag voor het project Samenhuizen.

“Solidaire woonvormen zoals Samenhuizen zijn erg geschikt voor kwetsbare bewoners die nood hebben aan begeleiding. Daarom werken wij samen met gespecialiseerde diensten die zich om die groepen bekommeren. Zij weten best wat nodig is voor de mensen die zij begeleiden, terwijl wij passende woningen aanbieden.

Als verhuurkantoor zijn wij gebonden aan reglementen en wachtlijsten, maar wij zijn bewust voorstander van positieve discriminatie bij de toewijzing in bepaalde projecten. Daar zijn het onze partners die bepalen welke bewoners zij willen aantrekken. Onze rol bestaat erin om mee vorm te geven aan het project dat de initiatiefnemers voor ogen hebben, voor de doelgroep waar zij willen mee werken. Wij treden op als verhuurder en beheerder van de woning, maar de sociale begeleiding gebeurt door de partner. Als er bijvoorbeeld een huurconflict is, moeten begeleiders vanuit een vertrouwensrelatie met hun cliënt kunnen blijven werken. Indien zij eigenaar en verhuurder zijn, wordt dat veel moeilijker.

In de Raad van Bestuur van Baita zitten vertegenwoordigers van verschillende begeleidingsdiensten. Wij zijn uit die diensten ontstaan en dat heeft onze identiteit gevormd. Ons doel is om aangepaste woningen aan te bieden voor mensen met een beperking, ouderen of specifieke doelgroepen, en daarbij de initiatiefnemers zoveel mogelijk te ondersteunen. Zo vroegen we voor het project Samenhuizen alle renovatie- en energiepremies aan.

Elk project waar wij ons voor engageren is anders, met andere partners, doelgroepen, woonvormen, behoeften, bewoners, enzovoort. Die variatie maakt het boeiend. Bij solidair wonen telt niet enkel de kwaliteit van de woningen, maar vooral de groep die er samenwoont. Enige groepsvorming vooraf is wenselijk, maar niet altijd mogelijk. Het is niet omdat je een dossiertje aanlegt, dat je meteen al die kandidaten op het juiste moment bij elkaar kunt brengen zodra de woningen instapklaar zijn. Eens de groep gevormd is, is het overigens noodzakelijk om die te blijven ondersteunen. Participatie en solidariteit zijn mooie woorden, maar net dat is het moeilijkste om te organiseren. Dat vraagt veel begeleiding, ondersteuning, vrijwilligers en blijvende inzet. Zo niet eindig je met een mooie verzameling aangepaste woningen, waar elke bewoner autonoom functioneert, maar waar het gemeenschappelijke dreigt te verdwijnen. Terwijl net dat de essentie is van solidair wonen.”

Sociaal Verhuurkantoor Baita

- is sinds 1997 erkend als Sociaal Verhuurkantoor,
- huurt woningen op de private markt en verhuurt die aan een redelijke prijs aan kwetsbare bewoners,
- staat dankzij de gewestelijke erkenning en betoelaging borg voor de huurder,
- stelt zich garant voor alle verplichtingen van de huurder, zoals onderhoud en betaling van de huur,
- beheert de woning zonder kosten voor de eigenaar (contracten, plaatsbeschrijvingen, lasten),
- werkt samen met eigenaars om hun eigendom te renoveren, vraagt renovatiepremies aan en volgt de werf op,
- werkt bij toewijzing van woningen samen met organisaties die nadien instaan voor de begeleiding van de huurders.

www.baita.be

We hielden altijd het einddoel voor ogen

Tijdens een project waar vijf jaar voorbereiding in kruipt, betaal je leergeld. Het resultaat mag er zijn, maar dat betekent niet dat alles altijd even vlot verliep of dat alle doelstellingen meteen gerealiseerd werden.

Luc Lampaert: “De meest heikele obstakels in de realisatie van een woonzorgproject zijn de financiering en de planning. Keer op keer werden budgetten overschreden en termijnen niet gerespecteerd. Dit vergde engelengeduld van alle betrokkenen, een permanente flexibiliteit en een onuitputtelijke creativiteit, om vervolgens de tekorten op te vullen en opnieuw met veel geduld verder aan de slag te gaan. Deze medaille heeft ook een positieve keerzijde: elk obstakel onderweg bracht de partners dichter bij elkaar om een oplossing te zoeken en stimuleerde hen om vooral niet op te geven. Het maakte ons samen sterker.

We hebben samen veel nagedacht over de samenstelling van de groep bewoners. Er moest een goed evenwicht zijn tussen mensen met en zonder een beperking, tussen jong en oud, tussen mensen die ondersteuning nodig hebben of als vrij-

williger een handje kunnen toesteken. Een kwestie van zorgvuldig puzzelen en afwegen. Dat Samenhuizen is uitgegroeid tot een inclusief project, staat inmiddels buiten kijf. De bewoners zijn zeer divers en vormen een gemeenschap waar ze fier op zijn.

Door de vertraging in de bouwwerken en de oplevering, was het niet altijd gemakkelijk om de beoogde doelgroep steeds voor ogen te houden. Maar toch hielden we vol, ook toen de druk hoog werd om voldoende kandidaten te hebben, die er op dat moment niet waren. Er werden tussenoplossingen gevonden en soms werden de criteria soepel geïnterpreteerd, maar het initiële doel werd nooit verlaten. Door een aantal plaatsen tijdelijk in te vullen, werd de zoektocht naar kandidaten minder dringend. Daardoor kreeg het project de ruimte om te groeien en zijn eigen gang te gaan.”

De rol van het Kenniscentrum WWZ in Samenhuizen

Het Kenniscentrum WWZ

- bracht het initiatief ter sprake bij de parochie,
- werkte een voorstel uit en zocht partners om het project te realiseren,
- gaf kennisinput over het samenwonen van ouderen en personen met een beperking,
- adviseerde bij de inrichting van het gebouw,
- begeleidde de samenwerking tussen VPW De Goede Bijstand, SVK Baita vzw, De Overmolen vzw, De Lork vzw en De Lariks vzw,
- was producent van de documentaires ‘J'existe – Ik besta’ en ‘Samenhuizen Cellebroersstraat Brussel 2016’,
- maakte dit cahier, om Samenhuizen beter bekend te maken.

**WELZIJN
WONEN
ZORG**

- zet zich in voor een beter welzijn, vernieuwen de woonvormen en toegankelijke zorg voor alle Brusselaars, met extra aandacht voor kwetsbare bewoners. Het vrijwilligerswerk krijgt hierin een bijzondere plaats.
- bouwt expertise op en stelt die ter beschikking van het werkveld en het beleid, stimuleert innovatie en projectontwikkeling, ondersteunt welzijnswerkers, initiatiefnemers en zorgvoorzieningen en investeert in de uitbouw van een toekomstgericht beleid.
- werkt steeds samen met of in opdracht van organisaties.
- stimuleert verbinding tussen doelgroepen en werkvormen, tussen sectoren en beleidsdomeinen, tussen Welzijn, Wonen en Zorg.

www.kenniscentrumwwz.be

Dit is een uitgave van

Kenniscentrum WWZ vzw
Lakensestraat 76 bus 2
1000 Brussel
tel. 02 211 02 40
www.kenniscentrumwwz.be
luc.lampaert@kenniscentrumwwz.be

v.u.

Herwig Teugels
D/2016/13.222/5
ISBN-NUMMER: 9789082089769
januari 2017

Titel Samenhuizen
Cahier 1, januari 2017
Auteurs Luc Lampaert, Stefaan Vermeulen
Opmaak www.hetgeelpunt.be
Foto's www.janvanbostraeten.be
Druk Nevelland Graphics

Het project Samenhuizen en dit Cahier kwamen tot stand in samenwerking met

**WELZIJN
WONEN
ZORG**

**Parochie
De Goede
Bijstand**

Met steun van

de Koning Boudewijnstichting en de Nationale Loterij

Met dank aan alle bewoners, vrijwilligers en begeleiders voor hun medewerking.

- Overname van de tekst is toegestaan, mits bronvermelding.
- Gebruik van foto's kan, mits toestemming en vergoeding.

Samenhuizen is een gemeenschappelijk woon- en zorgproject in hartje Brussel. Er wonen zeventien mensen in acht appartementen en vier studio's. Naast enkele jongeren en senioren, wonen er ook volwassenen met een geheugenstoornis, een verstandelijke beperking of een psychiatrische problematiek. Alle bewoners zijn blij om samen met anderen te kunnen wonen. Mits voldoende begeleiding kan dit in Samenhuizen. Voor de bewoners met een beperking is het een verademing om zich niet altijd patiënt te voelen.

Na vijf jaar voorbereiding verhuisden eind 2015 de eerste bewoners naar hun nieuwe woning. In de periode voor en na de verhuis werden Petra, Dirk en Martine gevolgd met een camera. Er werd ook een korte vervolgd documentaire gemaakt over het dagelijks leven in Samenhuizen en de interactie tussen de bewoners. Eén jaar later geeft dit cahier verslag van 'het leven zoals het is' in Samenhuizen. Hoe leven mensen er samen? Wat is de rol van de begeleiding? En wat is de meerwaarde om samen te leven met mensen die je anders nooit zou ontmoeten?

Dit project was er nooit gekomen zonder de geëngageerde inzet van verschillende organisaties. Iedere partner getuigt over zijn bijdrage en motieven. Maar het zijn vooral de bewoners die vertellen wat Samenhuizen voor hen betekent.

WELZIJN
WONEN
ZORG